

Rehabiliteringstjenesteforskning i et medisinsk perspektiv

Cecilie Røe

- Tradisjonelt omfatter medisin diagnosesetting og behandling

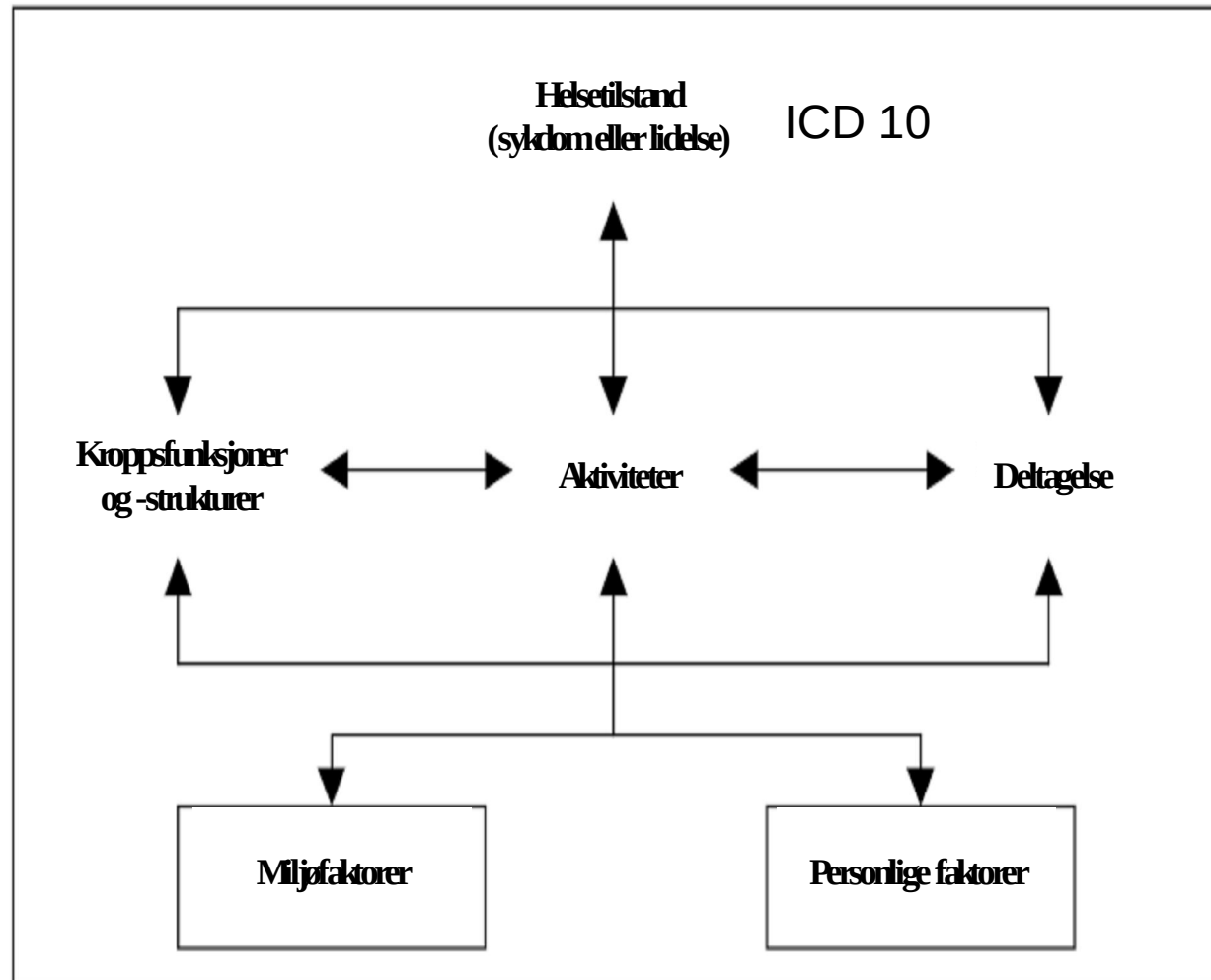
ICF

ICF

International
Classification of
Functioning,
Disability
and
Health

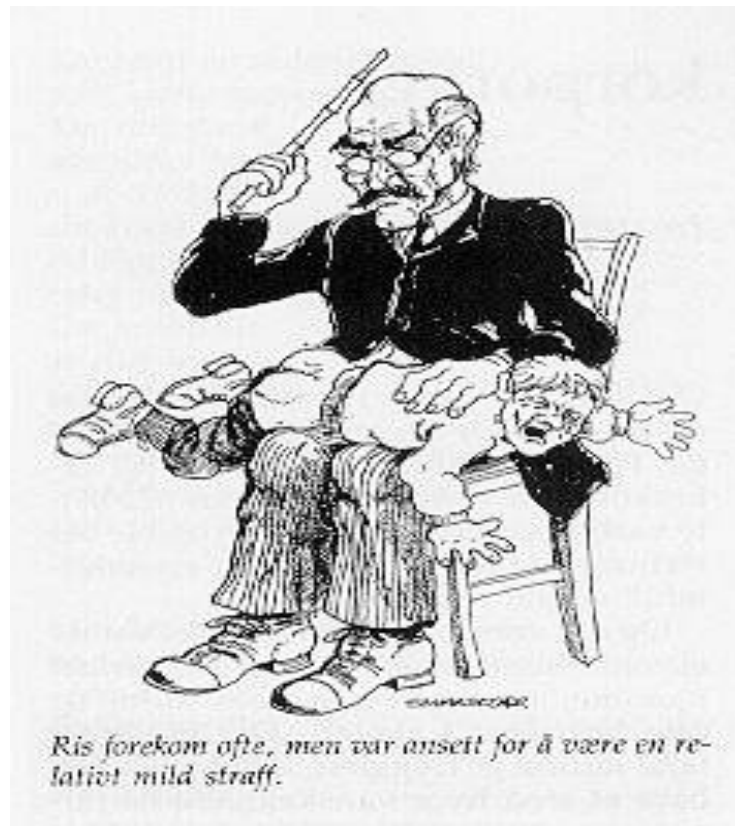

World Health Organization
Geneva

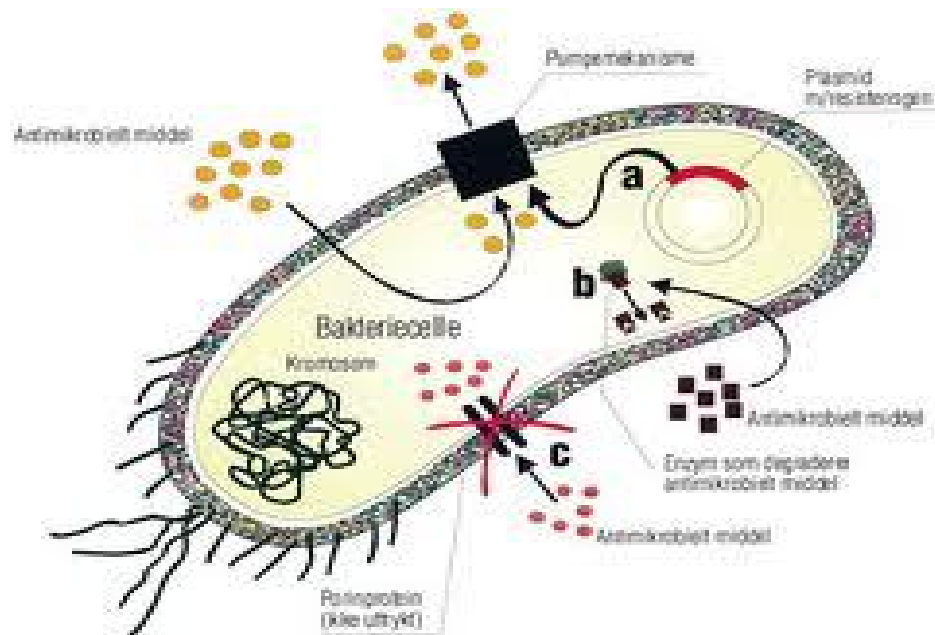

Medisin opphav til rehabilitering?

- Barnerehabiliteringen- 1800 tallet med ernæring, trening og disiplinære tiltak

- Kunnskap om sammenheng mellom virus, bakterier, sosiale forhold og sykdom utviklet seg på 1900 tallet

- Verdenskrigene og polioepidemiene medførte at hjelpemidler ble satt på dagsordenen

© National Museum of Civil War Medicine

Trender i dagens medisin

- Kortere liggetid og redusert institusjonalisering
- Kunnskap om at samvirke mellom tiltak bedrer effekt (intensivbehandling)

TIDLIG REHABILITERING

Trender

- Kunnskap og fokus om langtidskonsekvenser av sykdom (f eks kreft)
- Samfunnets krav til helsetjenesten om mer enn livreddende behandling

DELTAKELSE OG LIVSKVALITET

”Et reddet liv skal også leves” –Sosial og helsedirektoratet 2005

Kva er rehabilitering?

Rehabilitering blir i denne meldinga forstått som tidsavgrensa, planlagde prosessar med klare mål og verkemiddel, der fleire aktørar samarbeider om å gi nødvendig assistanse til brukaren sin eigen innsats for å oppnå best mogelig funksjons- og meistringsevne, sjølvstende og deltaking sosialt og i samfunnet

Hva er tjenesteforskning?

- Norges Forskningsråd har gitt følgende "definisjon":

Forskning for å øke kunnskap om effektiv organisering og styring, samt effektiv og rettferdig ressursfordeling

Hva er rehabiliteringstjeneste forskning i et medisinsk perspektiv på internasjonal basis?

- "Rehabilitation services research"
- Pubmed ("medisinsk database")
- 16505 treff

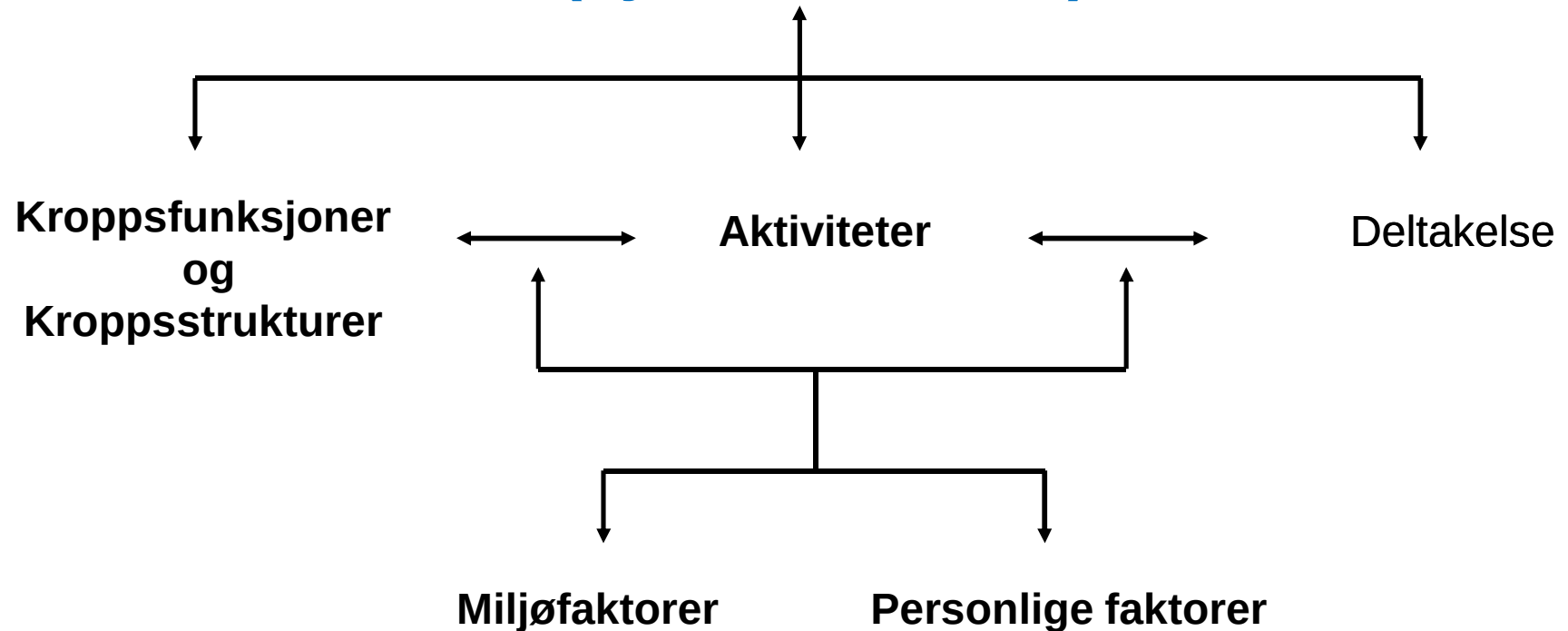

Omhandler

- **Organisering** av **rehabiliteringstjenester** på ulike nivåer og effekt av slik organisering. Relativt få studier på som ser på flere elementer og flere tjenestenivåer.
- **Bruk** av rehabiliteringstjenester
- **Kostnader** ved rehabiliteringstjenester

Helse (sykdom, skade)

Kontekstuelle faktorer

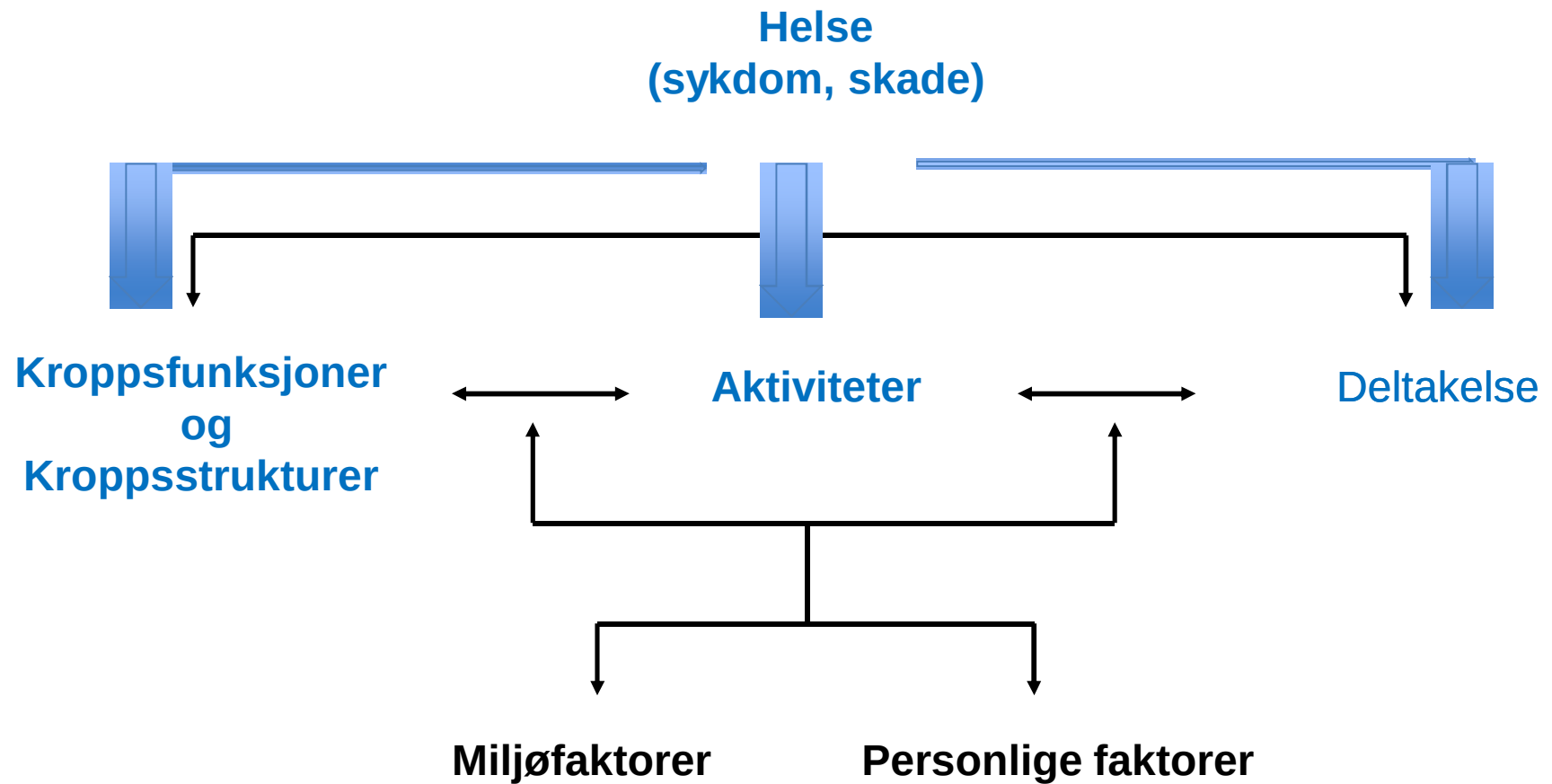

Helse- sykdom-skade

- Skader
- Sykdommer (akutte, kroniske)
- Helseplager
- Funksjonstap

ALLE ALVORLIGHETSGRADER

Måleinstrumenter

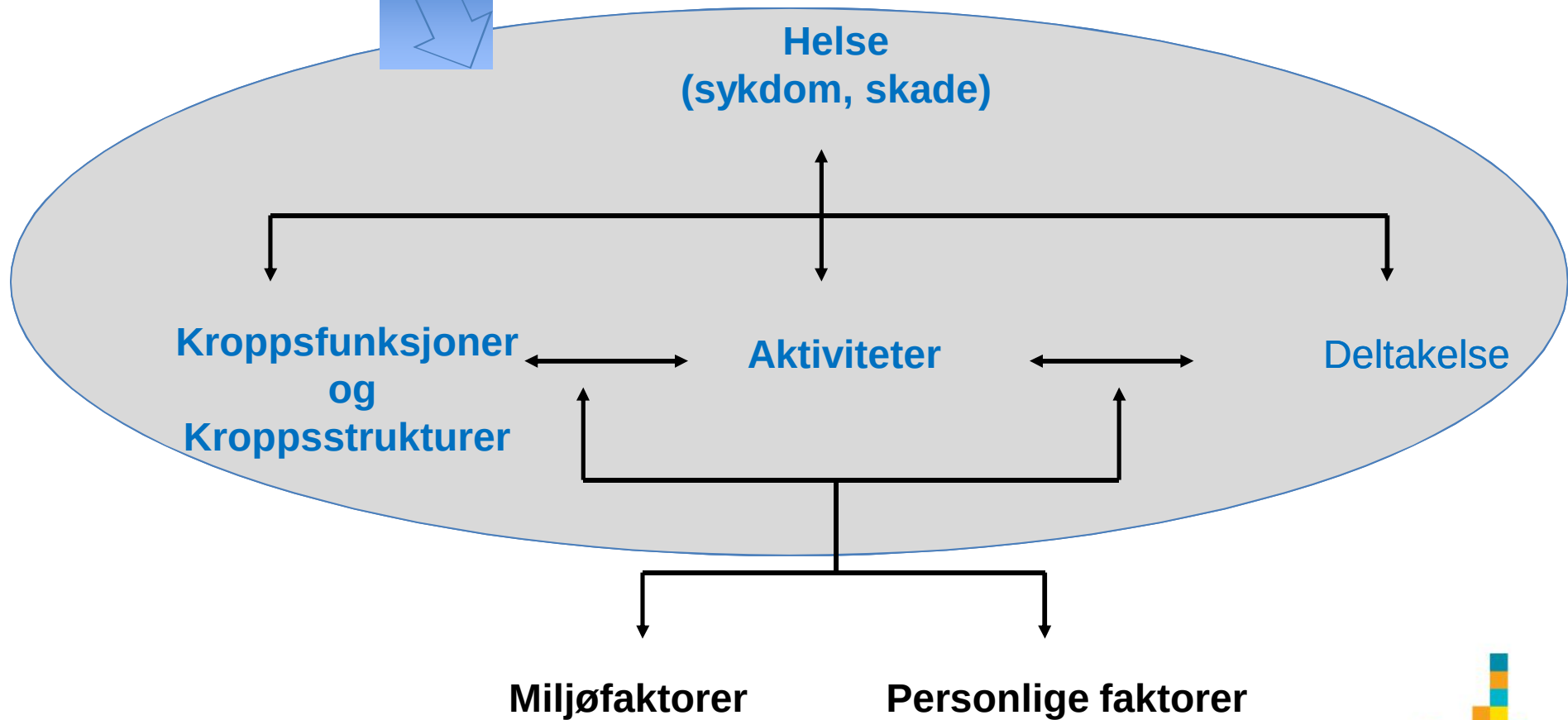
- Mange studier
- Spenner fra bevegelighet til arbeid
- LIVSKVALITET
- Spenner fra
 - Utvikling av
 - Utprøving av
 - Evaluering av

Kontekstuelle faktorer

Rehabilitering

CHARM

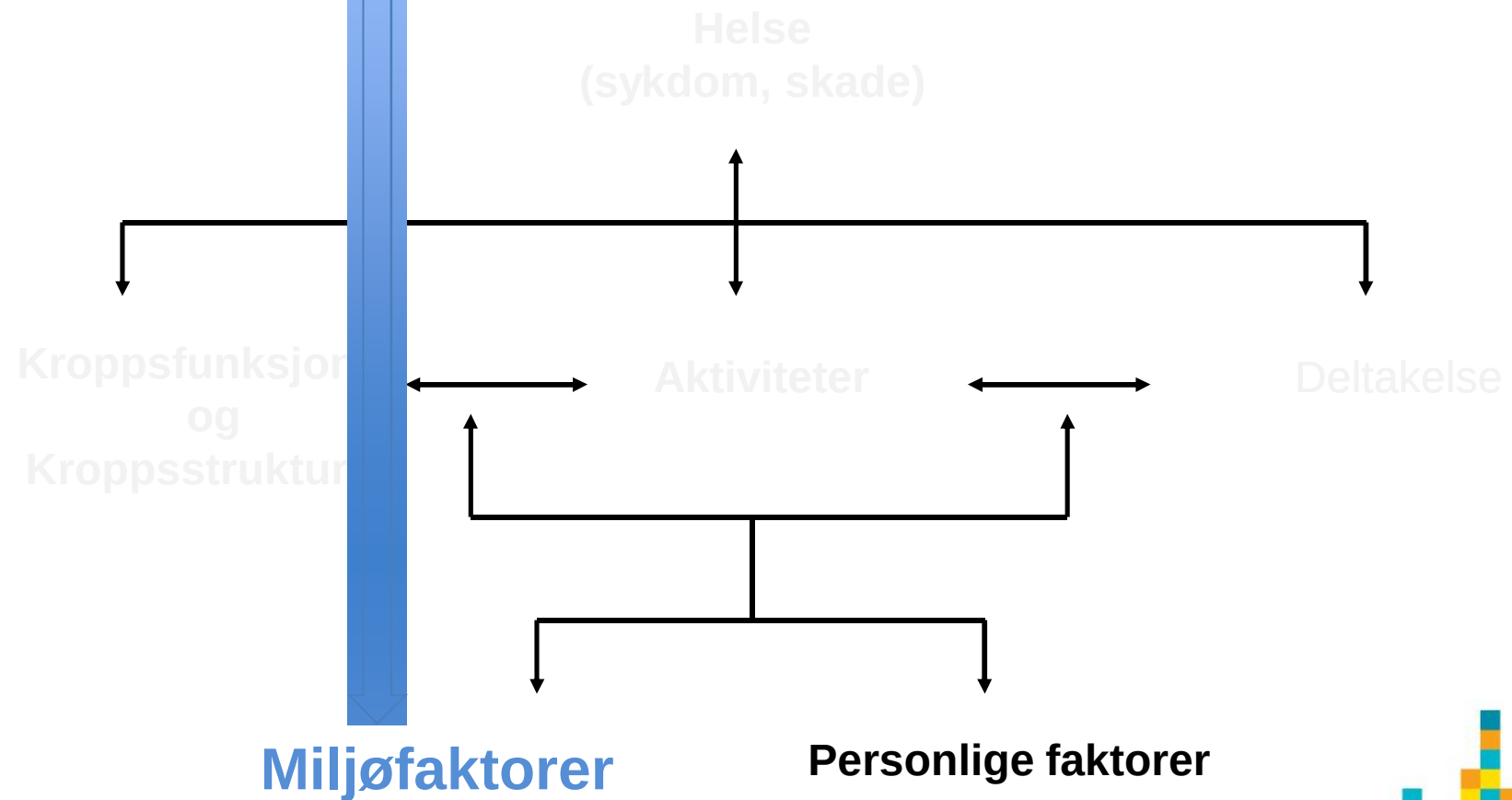
Rehabilitering

- Innhold (ulike tiltak men prosesser i liten grad studert)
- Effekt
 - Helsetilstand
 - Funksjon
 - Aktivitet
 - Deltakelse
 - LIVSKVALITET

Kontekstuelle faktorer

Rehabilitering

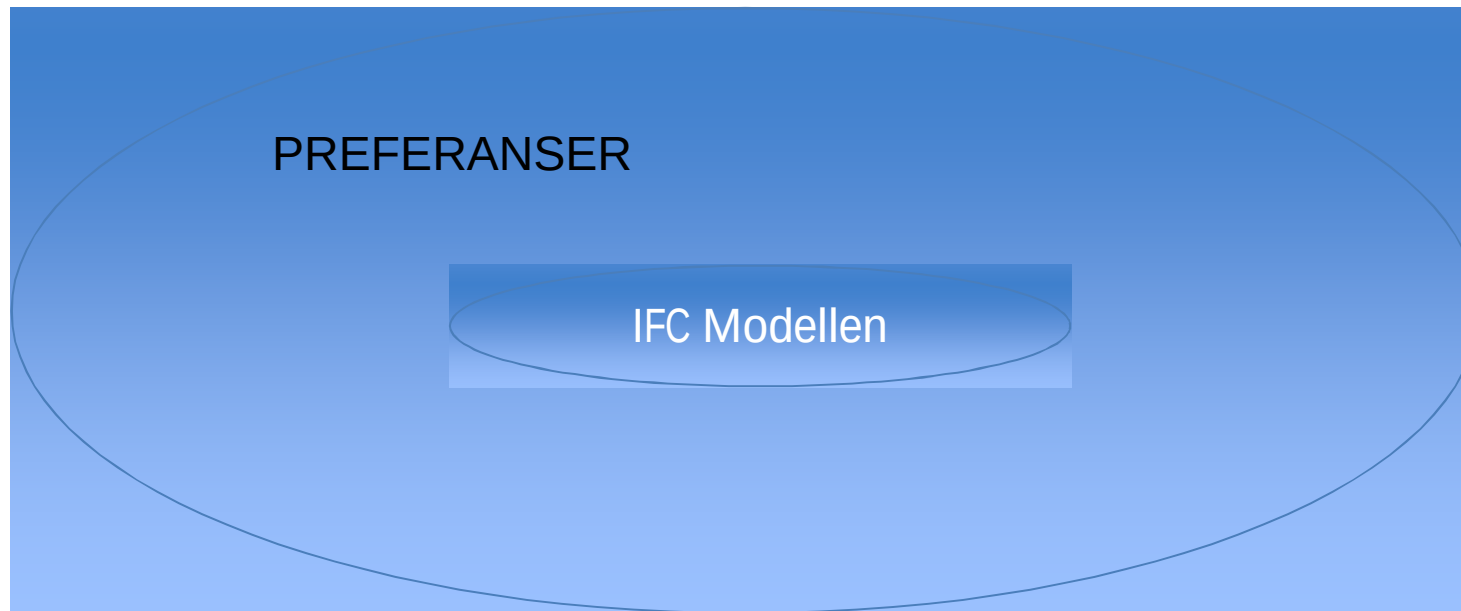
Rehabiliteringen

- Profesjonell deltakelse i rehabiliteringen
 - Profesjoner telt
 - Samarbeidet flere-, tverr eller transprofesjoelt?
 - Innhold og omfang i liten grad karakterisert

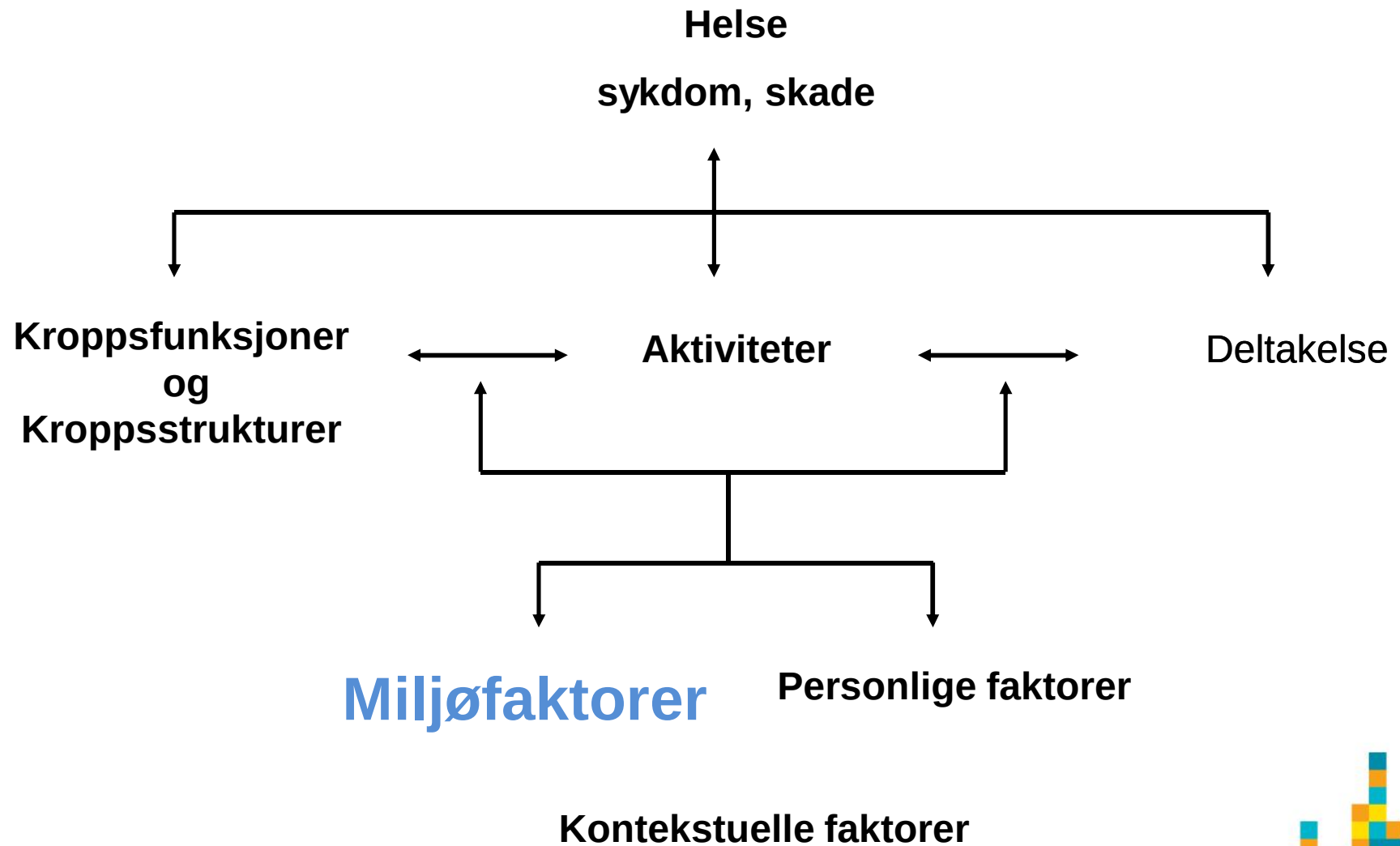

Rehabiliteringen

- Bruker, mål og målprosessen

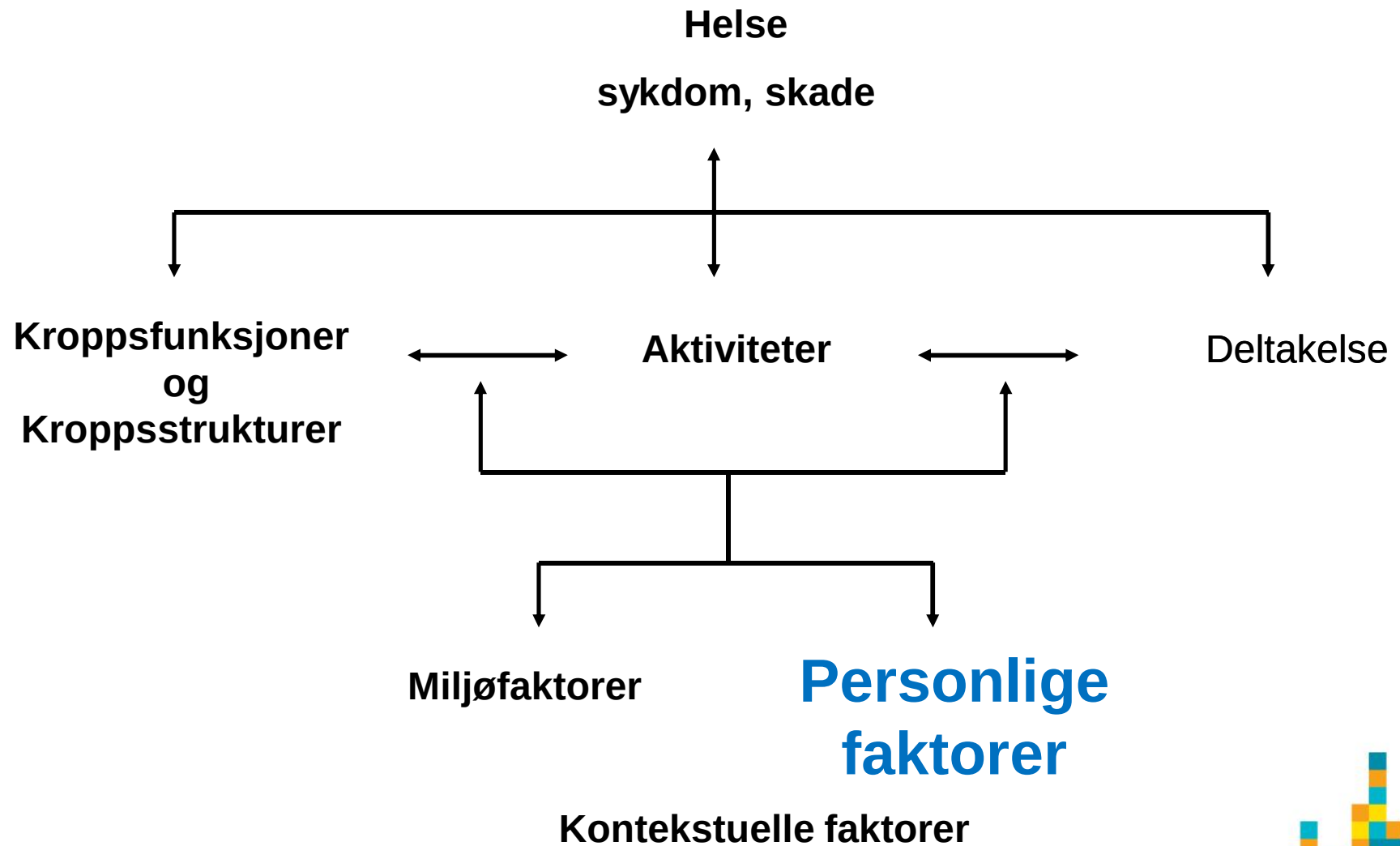
- Brukeren som ledd i prosessen
- Målprosessen
 - Mål
 - Prosessen???
 - Måloppnåelse og metoder for å evaluere det
 - Effekt

Hjelpemidler og omgivelser

- Bevegelseshjelpemidler
- Tekniske hjelpemidler
- Familie
- Sosiale relasjoner
- ARBEID
- Fritid
- ICF-holdninger og systemer

Konklusjon

Det medisinske perspektivet et problem

- Hva når det ikke er skade eller sykdom ?
- Hva når funksjonstapet ikke krever medisinsk rehabilitering?
- I hvilken grad er sykdom og funksjonstap skapt av vårt menneskesyn og ikke en objektiv størrelse

Hvorfor er det medisinske perspektivet i rehabilitering likevel så viktig?

- Eks slag og hjerneskaderehabilitering
 - Kunnskapsbasert
 - Tverrfaglig
 - Koordinert
 - Målrettet og effektstyrt

Evaluert og vist seg kostnadseffektiv også når brukersentrerte mål inkluderes

Hvorfor er det medisinske perspektivet så viktig

Et eksempel fra traumatisk hjerneskade

- Rottemodell med skade i motorisk cortex (motorisk funksjon forpote)

+

Chondroitinas ABC

+

Ingen Spesifikk Generell -trening

Resultat

- Ingen trening-brukbar forpotefunksjon og motorikk
- Generell trening- ingen forpotefunksjon men god motorikk
- Forpotetrening (m belønning)-normalisert forpotefunksjon, relativt dårlig motorikk

Hva betyr dette for CHARM?

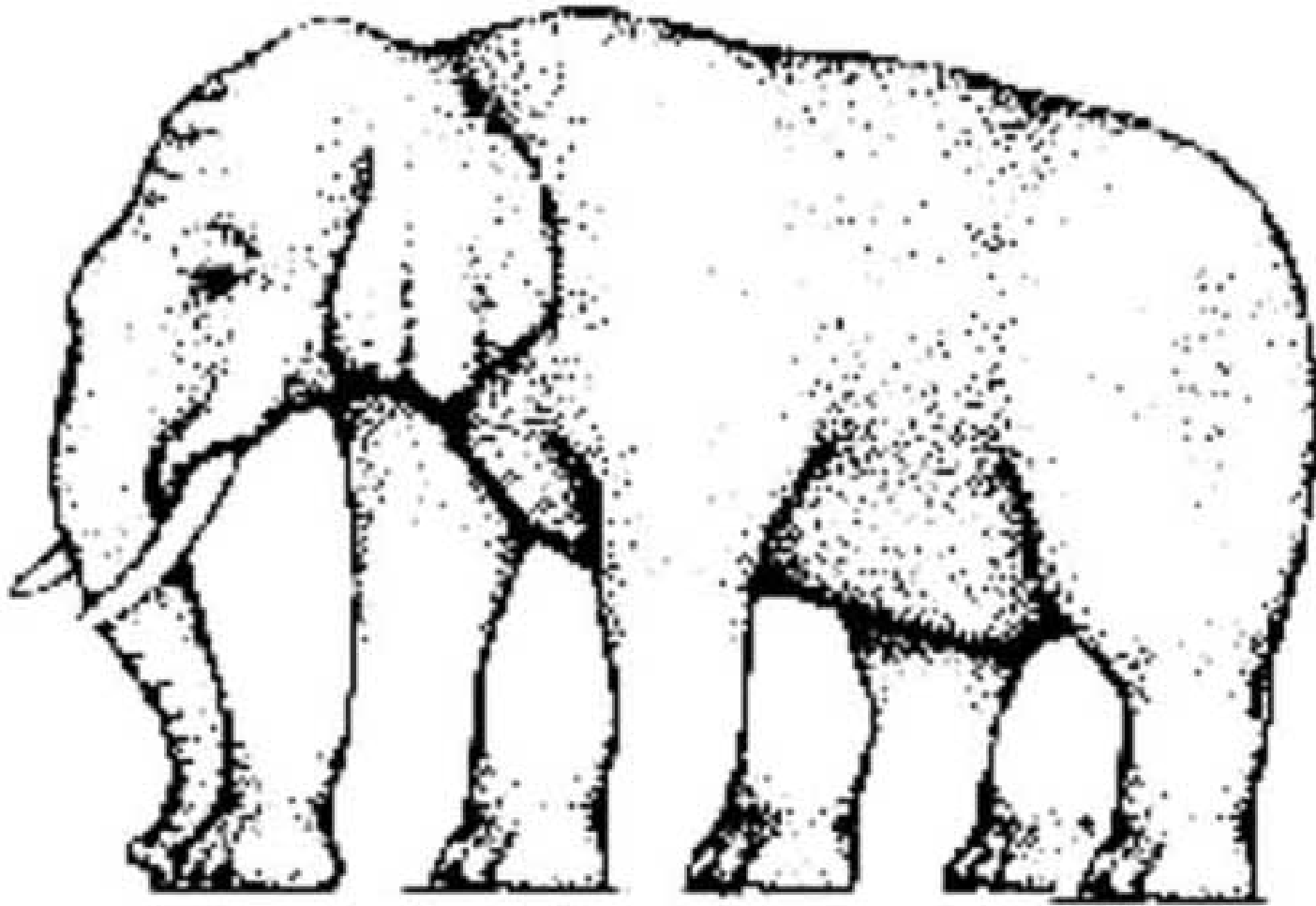
- Medisinske perspektivet har historisk vært viktig og vil være det for å skaffe nødvendig kunnskap innenfor rehabilitering.
- Et fokus på brukers mål integrert i modeller, evalueringer og intervensjoner vil gi et unikt bidrag
- Brobygging mellom helse og samfunnsperspektivet nødvendig på veien videre

Thomas Inman, British Medical Journal
1858, uttalte om myalgi:

”In all the cases that has come to my knowledge, however, the muscular exertion has been superadded to other causes of debility, loss of blood, deprivation of food, antiphlogistic medicines etc”

CHARM